ییل — ۱ | حرب مجموعه‌سی ۱ | صایی — ۲

صفر ۱۳۳٤ | فیئاتی: ۲۰ پاره | کانون اول ۱۳۳۱

برییه‌لیق اشتراك بدلی ۱۵ غروش | اون بش کونده بر چیقار عسکر و محاربه‌دن بحث ایدر رساله مصوره | اداره‌خانه: استانبول جغال اوغلی قاپالی فرون سوقاغی: ٦

BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KÜTÜPHANESİ

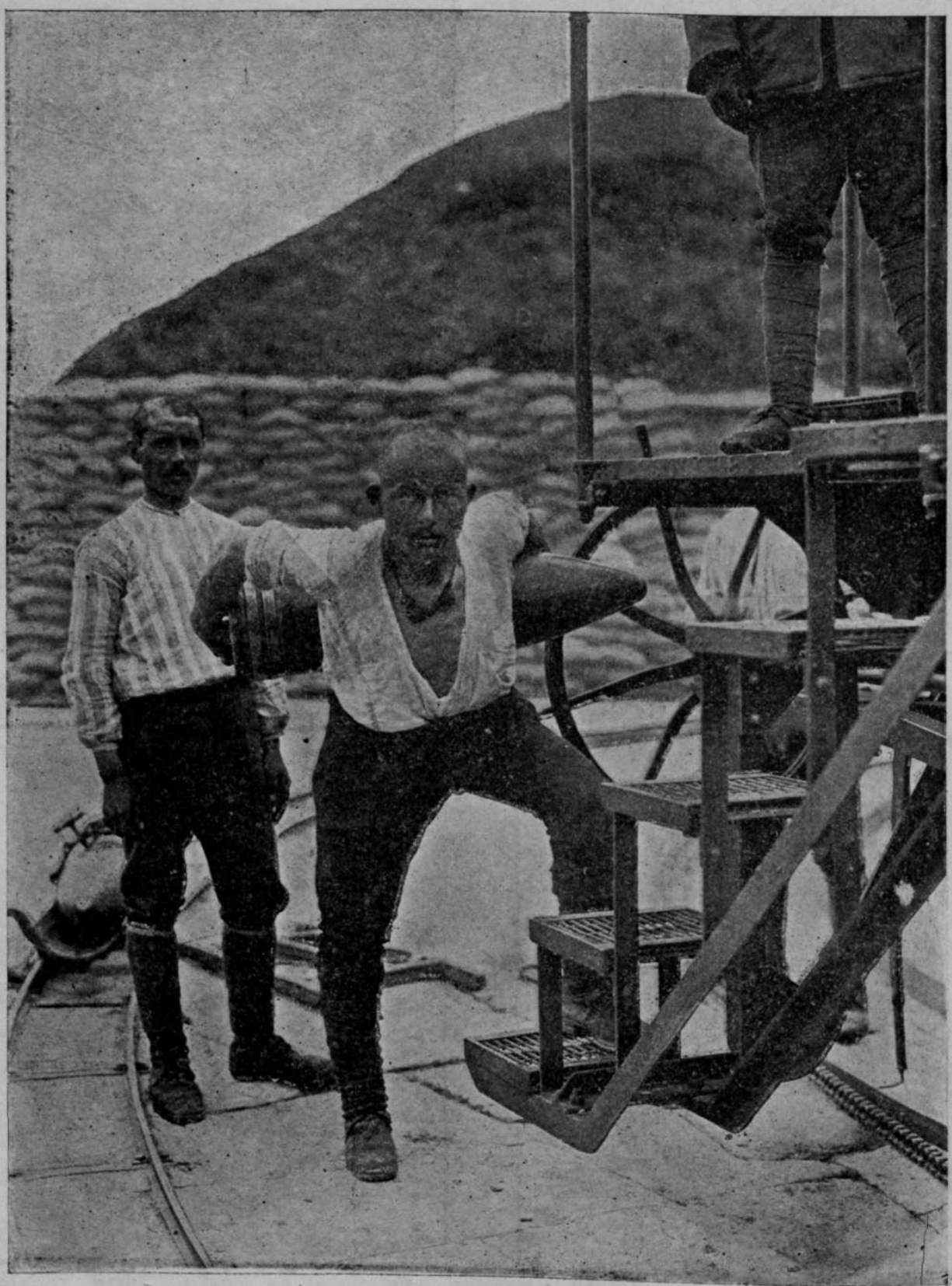

جناب قلعه استحکامنده «۲۱۰» نجی آغرلغنده کی مرمی‌یی صدنده طاشیانه کوجلی برقهرمانه نفر: محمد اوغلی سید

اردومزده حرب عشقندن بر ئورنك

اوستریا امپراطوری و مجارستانه قرالی فرانسوا ژوزف حضرتلری

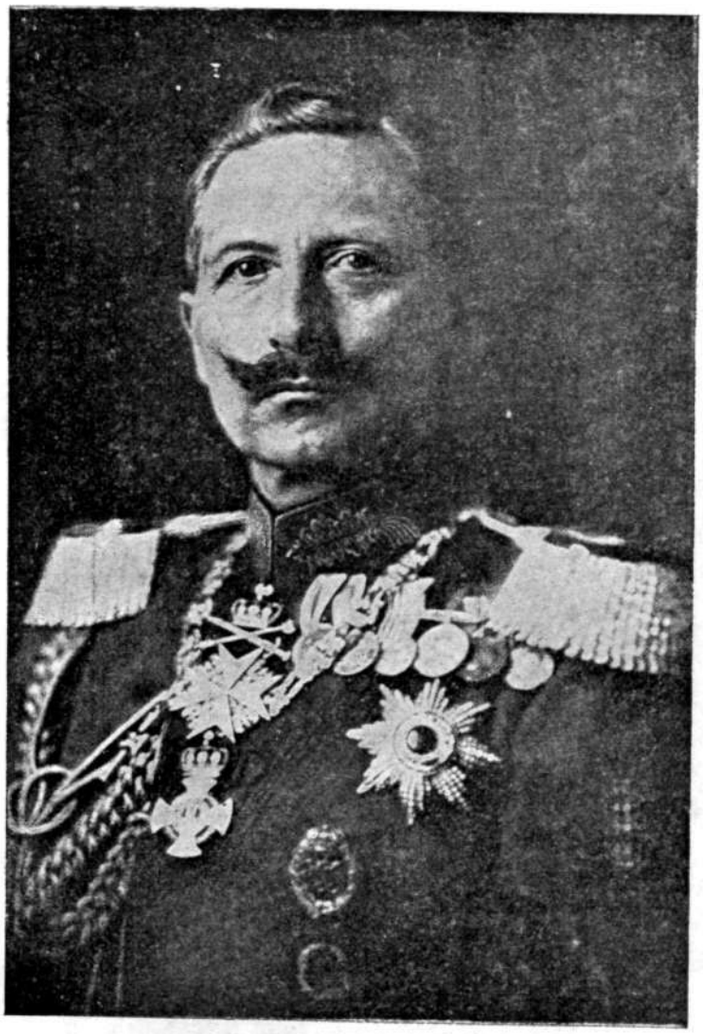

آلمانیا امپراطوری و پروسیا قرالی ایکنجی ویلهلم حضرتلری

مشترك دشمن طپراغنده مظفر اردولرینه قلنج صالانان تاریخی ایکی حکمدار

اوستریا و مجارستانه ولی عهدی آرشیدوق قارل فرانسوا ژوزف حضرتلری

آلمانیا ولی عهدی پرنس فره دریق ویلهلم حضرتلری

شعر

قيريق قوندق

– اوچنجى اردو قهرمانلرينه –

برآقشامدى ؛ ايكى اوچ آرقداشله كزركن
اوكون . قانلى برحربه صحنه اولان يرلرى
آرقداشم كوسترديى ، بولونديغى تپه‌دن ،
صوك مجومده آلنان ايلريده‌كى سپرى .
يورغونلغه باقمادق ، برآز داها يورودك
آرقه‌مزده اوزانان كولكه‌لرى سورودك ..

دوشدكلرى يرلرده كوكرديمدك طوپراغك
قودوز كبى ، باغرينى ديديكلدين كوللەر ،
شو طرفده برأسك ارادە برآياغك
پارچه‌سندن ياپمشدى كوچوك كوچوك تربه‌لر!
او تربه‌لر ، اوزاقدن . دشمنلرى قورقوتدى
هپمزه يوركدن فاتحه‌لر اوقوتدى .

اوپك قانلى غوغاده، برچوق شيلر... تفنكلر
جان هوليله قاچاركن ، آتيلمشدى كريه :
قاپوط. چانطا ماطارا، شاپقا، سونكو... فشكلر
باشدن باشه اووايى بكزتمشدى سركيه.
هرآديمده ، بونلردن بريسنى چيكنه‌دك ،
تاريخى برحربى كوزمزله ديكله‌دك !

دشمن، آتش‌ويرمشدى جواردەكى قورويه.
قويو قيزيل بولوطدن بر يورغانه صاريلان
كونش يانمق اوزره‌يدى برگيجه‌لك اويقويه.
صانكه الله او كونكى شهيدلرك قاندن
طوپلامش‌ده كونشك ياتاغنه دوكمشدى،
اورتالغه پك قيزيل برغريبلك چوكمشدى !

اوچ آرقداش يورودك، اوكمزه راست كلن
چوقورلرى آتلادق... خندكلرى دولاشدق.
-ييلانقاوى، اوزون، دار بر ياريغه بكزه‌ين-
ار سپره ، نهايت ، كون باتاركن اولاشدق.
بو سپر پك آجيقلى ، پك قانلى برسپردى
كنارندن باقنجه ، تويلرمز اورپردى .

طوپراغندن، باصدقجه ، سياه قانلر فشقيران
بودار -پر، بيكلرجه روسه مزار ايلمشدى.
هر طرفى – انسانك كوزلرينى ايصيران –
پارچالانمش قفالر، جسدلرله طولمشدى.
اك قانلى برصالخانه البت بوندن تميزدى ،
سپر دكل اوراسى، صانكه قاندن دەكيزدى!

بولغارستانه قرالى برنجى فرديناند حضرتلرى

مشترك دشمن حيله‌سنه بويون اكميه‌ن برحكمدار

بولغارستانه ولى عهدى برنس بوريس حضرتلرى

كزيوردق؛ يولداشم آياغنه طاقيلان
برتفنكك صاپنى آمدى، آتمق ايستدى ...
برده باقدم، اوقيريق صاپ اوستنده برآزقان
پختيسيله قاريشيق برطوتام صاچ وار ايدى.

« آمان آتمه؛ طور! » ديدم آلدم اونى ألندن
آرقداشم، حيرتله، بكا دوغرو باقاركن .

بللييدى، كه پك تازه قيريلمشدى بوقونداق ،
پارچالانان يرينك صولمامشدى رنكى‌ده .
اوزرنده بولونان صاچه ، قانه باقارق ،
دورلو آجى دويغولر اويانمشدى ايچمده .
بركناره دايانمدم ... ظلمتله بوروندم ،
او آن قوقان سپرده درين درين دوشوندم!

بو تفنكك صاحبى، احتمالكه، ووروليش ،
ياخود باشقه برتفك ياقالامش‌ده ينه ،
ساعتلرجه ، دورمه‌دن، يوروميشدر جنكنه
احتمالكه، شيمدى او ، چادرينه قورولمش،
يورغون آرغين بوكونكى غوغالرى دوشونور،
الهنه شكر ايدر ، ايچين ايچين نوكونور ،
ئوكون‌اى تورك، حقكدر شيمدى سنك ئوكونمك
شو ميدانك بوكونكى شانلى أرى سن‌ايدك،
بوقيريق صاپ. أك بويوك قهرمانلق شاهدك!
حلال اولسون وطنك بدرديكى طوز، اكمك،
الله الله ديبارك ، آتلايوب‌ده سپره
بويله ظالم باشلرى پارلايان ارلره !

فقط بوصاپ، انسانك قولندن چوق صاغلامكن
برچوپ كبى، بويله‌جه ، پارالايان كيم ايدى؟
صارى صاچلى برروسك ، قفاسنى أزديرن
او ضربه‌يى عجبا هانكى بيكيت ايندىردى؟
هانكى آرسلان، شورادن، بوسپره آتلامش..
ايلك كوردىكى دشمنى براوروشده حقلامش!

برضربه‌ده، برباشى برتفنكى قيرديران
بويله آجى برقوت بولونه‌ماز انسانده ،
دشمننه، يارالى آرسلان كبى ، صالديران
بيكيتلرك – اوله پك آتشلى برزمانده –
يوره‌كنده چوق يانيق دويغولرى اولمالى ،
قلبلرينه انتقام آتشلرى دولمالى !

درت‌طرفى ، امانسز دشمنلرله صاريلان
زوالللى تورك، بيللرجه، نيچه‌ظلمه قاتلاندى؟
مرحمتسز أللرله، آرقه‌سنده قازيلان
چوقورلرى كورمه‌دى ، طاتلى‌ديله ايناندى.
اوديللرك اوجندن چوق زهرلر فيشقيردى،
بسله‌ديكى ييلانلر، هپ‌كندينى ايصيردى !

هله، موسقوف آدينى ايشيتدكمه ملتك
يوره‌كنده بورقولور ، صيزيلتيلى بردامار .
هركون آرتان، قاينايان اوچ يوزييللق حدتك
كسكين ديلى ، انسانك جكرينى يارالار .
بز، او خائن روسلرك اونوتمادق ظلمنى ،
يالوارارق بكله‌دك، ربزدن بوكونى.

بحریه ناظر وکیلی انور پاشا فرانسزلردن اغتنام اولونان تورقوواز تحت البحریه اسم قوئمه مراسمنده:

رفاقتلرنده آمیرال سوشون و بحریه ارکان حربیه رئیس واصف بك ودیگر بحریه ارکانیله کچید رسمی اجرا اولونان قشله آلتی میدانندن کچرکن .

بر دقیقه کلیرکه او بیرجه بیریکن
بوتون کینلر قاباریر ، یوره‌کلری شیشیریر .
انسان، اویله زهرل بر آتشله یانارکن
ئولدوروجی ضربه‌یی ایشته بویله‌اییدیریر .
آنجق بزی یاشاتیر ، یاشاتیرسه کینمز ،
ارمالیدر کینمز ، دنیالق بردیمز !

سن، أی اوجاق آلجی بیلدیریمی صاووران،
آکلامشدك، ده کلمی ، قارشیکده‌کی دشمنی؟
سن، أی اسمی، صفتی بیلینمه‌ین قهرمان ،
طانیمشدك قفاسی أزیله‌جك بیلانی ؟
بوکون ایشته سن آلدك اجدادکك ئوجنی ،
اولادلرك هرسنه قوتاولاسین بوکونی !

ایمان کبی کوکسنده طاشیدیغك بوسلاح،
سنك دمیر یجه‌کده حقنی تام ئوده‌مش .
او، برلری کوکلری یارادیجی برالله ،
جزاسنی ظالمك بویله ویرمك ایسته‌مش.
سن، أی بیکیت! اللهك أك‌سوکیلی قولی‌سك،
چونکه اونك دیاده بر عدالت‌قولی‌سك !

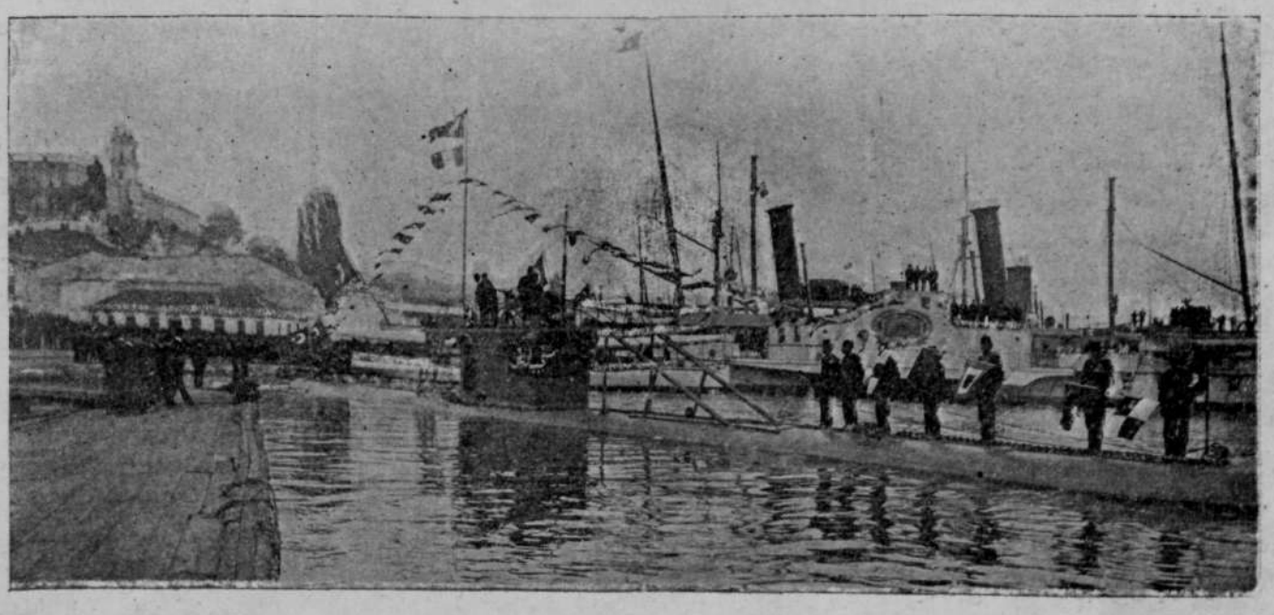

« مستجیب اونباشی » تحت البحری بحریه ناظر وکیلی انور پاشامك اوکندن کچر ایکن

انور پاشانك ختام مراسمده بحريه نظارتى اوكنده اسكليه عودتلرى

بويله، كندى كنديه دوشونوركن، آپانسز:
« اويودكمى به‌ياهو ؟ تره‌ده‌سك ، افندى؟
كيديورز...» ديه‌رك آرقداشلر سسلندى.
قارارمشدى هرطرف؛ تا اوزاقده بريلديز
تيتره‌ك، سونوك بركوزله صانكه بكا باقه‌رق،

اوصولجه جق‌ديور ى: آرتق‌يتر. هادى قالق!»
جيقيوركن سپردن كوكل كورمك ايستدى
بركره‌جك اطرافى، فقط سياه بر پرده
كورولمه‌جك هيچ برشى براقامش يرلرده!

يالكز بزم او بويوك كيمزك شاهدى
اولان قوندقاً ليمده طورويوردى... كوتوردم،
چادير مده صاقلادم؛ آقشام صباح يوزسوردم!

٢٥ ايلول ٣٣١ نديم

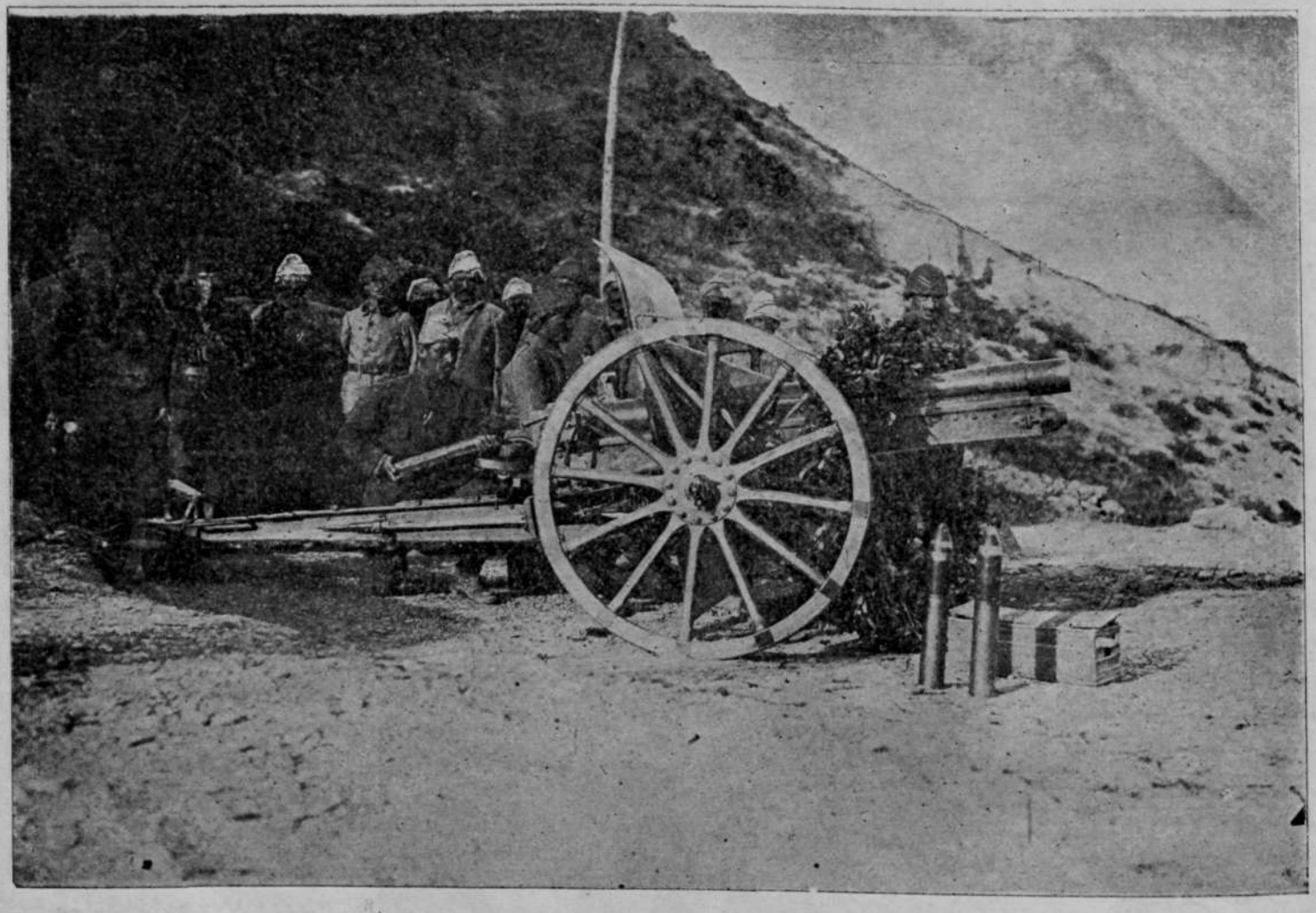

« تورقواز »ى بزه نشانلايوب مال ايدن نشانجى مستجيب اونباشى طوپنك باشنده . « نشان صندالیه‌سنده اوطوريور »

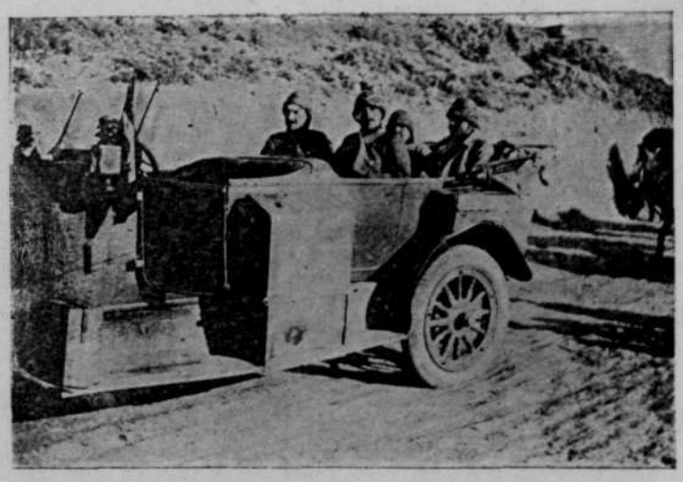

رفاقتلرنده اعیاندن عزت پاشا

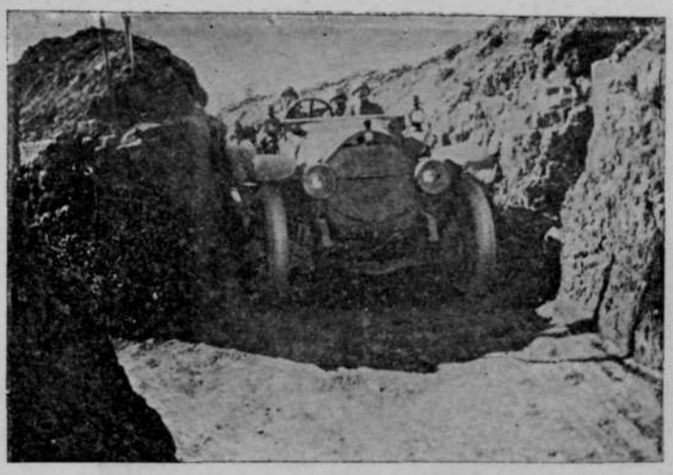

کلیبولی حرب جبهه‌سنده، دشمن سپرلرینه ۴۰۰ متره مسافه‌ده

باش قوماندان وکیلی انور پاشا :

شرف الدین افندی حضرتلری

چناق‌قلعه حرب جبهه‌سنده دشمنه اون بش آدیم سپردن موفقیتلی قورشون آتان ایلك کوچوك شهزاده

آناطولی غربی قوماندانی میرآلای مصطفی کمال بك

انکلیز اویونلری

انکلیزلرك تا اوتەدنبری تعقیب ایتدکلرك سیاسی مسلك، ملتلری یکدیکرینه قارشی قویه‌رق کندی منفعتلرینی تأمین ایتمکدن عبارتدر. اسکیدن حیرت انکیز برمهارتله اداره اولونان شو سیاست سایه‌سنده درکه انکلیزلر اصغری فداکارلق وزحمتله اعظمی نتیجه‌لره واصل اولمشلر و یوکون جهانك آلتیده برینه تصاحب ایده‌رك، دنیانك مستملکاتجه الك معظم بر دولتی حالنی آلمشلردر.

ایچنده بولوندیغمز و آوروپانك همان کافه‌سنی اشغال ایدن شو مدهش عمومی حربده‌ده انکلیزلر عین سیاستی تعقیب ایتمکده‌درلر. اسمنی درخاطر ایده‌مدیکم متفکر- ردن بریسی بوحاربه‌یه انکلیزلر طرفندن ترتیب اولونمش «کیمیوی محصولات محاربه‌سی» لقبنی طاقمشدر. وحقیقت حالده انکلیزلر آلمان صنایع و تجارتنه قارشی عادی وعمومی واسطه‌لرله رقابت ایده‌مدکلرندن و آلمان محصوللری انکلتره پازارلرنده بیله انکلیز محصو- للرینه Made in Germany (آلمانیاده یاپیلمشدر) تمغاسنه رغماً رقابت ایتمکده اولدقلرندن انکلیزلر آلمانیایی ده‌میرچنبر ایچنه آله‌رق صوك فرانسزله صوك روس قالنجه‌یه قدر ازدیرمك سیاستنی طوتدیلر.

محاربه‌نك مبادیسی معلومدر. صرب جنایتنی تجزیه‌یه قرارویرن آوستریانك خط حرکتی انکلتره‌نك اکمکنه یاغ سوردی. انکلیزلر فرصت بوفرصتدردییه‌رك بوتون دولتلری آلمانیایه قارشی تحریکه قویولدیلر. فی‌الحقیقه انکلتره شو متصدی تعقیب ایدرکن، تاریخی ریاکارلغنه تبعاً، ظاهراً بنه صلحپرور کورونمکه چالیشیوردی. کویا اولجه آوستریا ایله روسیه وصوکره آلمانیا ایله فرانسه آراسنده صلح عمومی نی تأمین ایچون متوسطلق رولنی اجرا ایدیوردی. حقیقتده ایسه هرایکی طرفك احتراصلرنی، حدتلرنی کوروکلیوردی. بر طرفدن روسیه‌نك بالقانلرده صربستانی محافظه ایتمسنده‌کی منفعتی اوقشیور، دیکر طرفدن ده فرانسه‌نك کوچوکاره مرحمت خصوصنده‌کی حسیاتی تحرك ایدییوردی. متصدی شوایکی حکومتی آلمانیا ایله محاربه‌یه سوروکلمکدی. کندیسی بالآخره اونلره التحاق ایتمه‌نی چوقدن قرارلاشدیرمشدی. فقط روسیه و فرانسه محاربه‌یه کیریشمه‌دن اول کندیسنك حرب طرفداری اولدیغنی اعلان ایتمك هم احتیاطسزلق هم ده صلحپرور کورونمك جهانی آلدتمله افکار عامه‌یی قازانمق کبی بر منفعتدن محرومیتی موجب اولوردی. بناءً علیه محاربه باشلادی، وانکلتره بی طرف کبی کورونمکدی. ایشمدی مساعد برفرصت بکلیوردی. فرصت ده ظهور ابتدی: آلمانلر سوق الجیش الجا آتیله بلچیقا ایچینه کچمشلردی. بونك اوزرینه انکلتره کویا بلچیقا کبی کوچوك بردولتك استقلالنه قارشی یاپیلان تجاوزه تحمل ایده‌میه‌رك اونی حمایه‌یه قالقدی. حقیقت حالده ایسه کندیسی (دونکرك)له (قاله) نك آلمانلرك النه کچمسندن قورقو-

یوردی. اگر آلمانیا فرانسه‌یه دهاشرقدن هجوم ایتمش اولسیدی انگلتره بوقدر سرعتله فرانسه‌ایله برروسیه‌نك امدادینه قوشه‌جقدی. چونکه کندیسی ایچون فرانسه وروسیه‌ده آلمانیا قدر رقیبدر. انگلیزلرك اصل مقصدلری شو اوچ ملتی یکدیگرینه ازدیرتمه‌رك اوچنی‌ده یتاب کورمکدن و بالآخره بوتون جهان اوزرنده یکانه حاکم قالمقدن عبارتدی. فقط آلمانلرك بلچیقانك شمالنه‌دوغری یورومه‌لری انگلتره‌یی ایستر ایسته‌مز محاربه‌یه اشتراك سوق ایتدی. لکن حربه کیریشدکدن صوکره بیله او، یالکز کندی منافعنی دوشوندی. متفقلرینه یاردیم ایتمك واونلری قورتارمق ایچون بر کوچوك بر حرکتده بیله بولونمدی. دائما کندی قوتلرینی محافظه‌یه چالیشدی. متفقلری طرفندن طلب اولونان معاونتلری ردایلدی. ومعاونت پرده‌سی آلتنده اوزاتدینی پنجه‌لرنده آتیده‌کی منافعنی تأمین ایده‌جك قانجه‌لر کیزله‌دی.

انگلتره‌نك دوستلرینه اوینادینی بو اریون بالآخره درستلرنجه‌ده ایچون انگلیز سیاسیونی وآژانسلری کرك فرانسه‌یی وکرك روسیه‌یی پك کوزل رصورتده اغفاله چالیشمشلردر. انگلتره بو اغفال پولتیقه‌سنه دها فعلی برسوس ویرمك ایچون فرانسز قوتلرندن استفاده لزومنی‌ده اونوتمادی.

انگلتره‌نك بتاق قلعه تعرضلرنده برمدت امید موفقیت کوردیکی وبولغارافکارینك روسلره متمایل اولدیغنی حس ایتدیکی وقت بولغارلری حربه، ماکدونیایه ویونانستانه صالدیرمق ایچون نه صورتله چالیشدینی وموفقیتسزلکه امیدینی کسمش ایکن تکرار بولغارستانه و یونانستانه‌نه صورتله یالتاقلاندینی معلومدر. صربستان بوکون بالقان خریطه‌سندن سیلینیور. ادوارد غردی صربلره هرصورتله یاردیم ایدیله‌جکنی دها اول تأمین ایتمش ایکن وبوکون بالقانلرده فرانسه‌دن دها چوق علاقه‌دار کورونمك ایسترکن سلانیکه فرانسه‌نك چیقاردینی قوتك آنجق درتده برینی سوق ایتدی وبوقوتی‌ده برمدت سلانیکدن شماله کوندره‌مدی وایلك بولغار آتشنه فرانسز قوتلرینی سوردی. انگلتره ایسته‌سه ایدی صربستانه دها

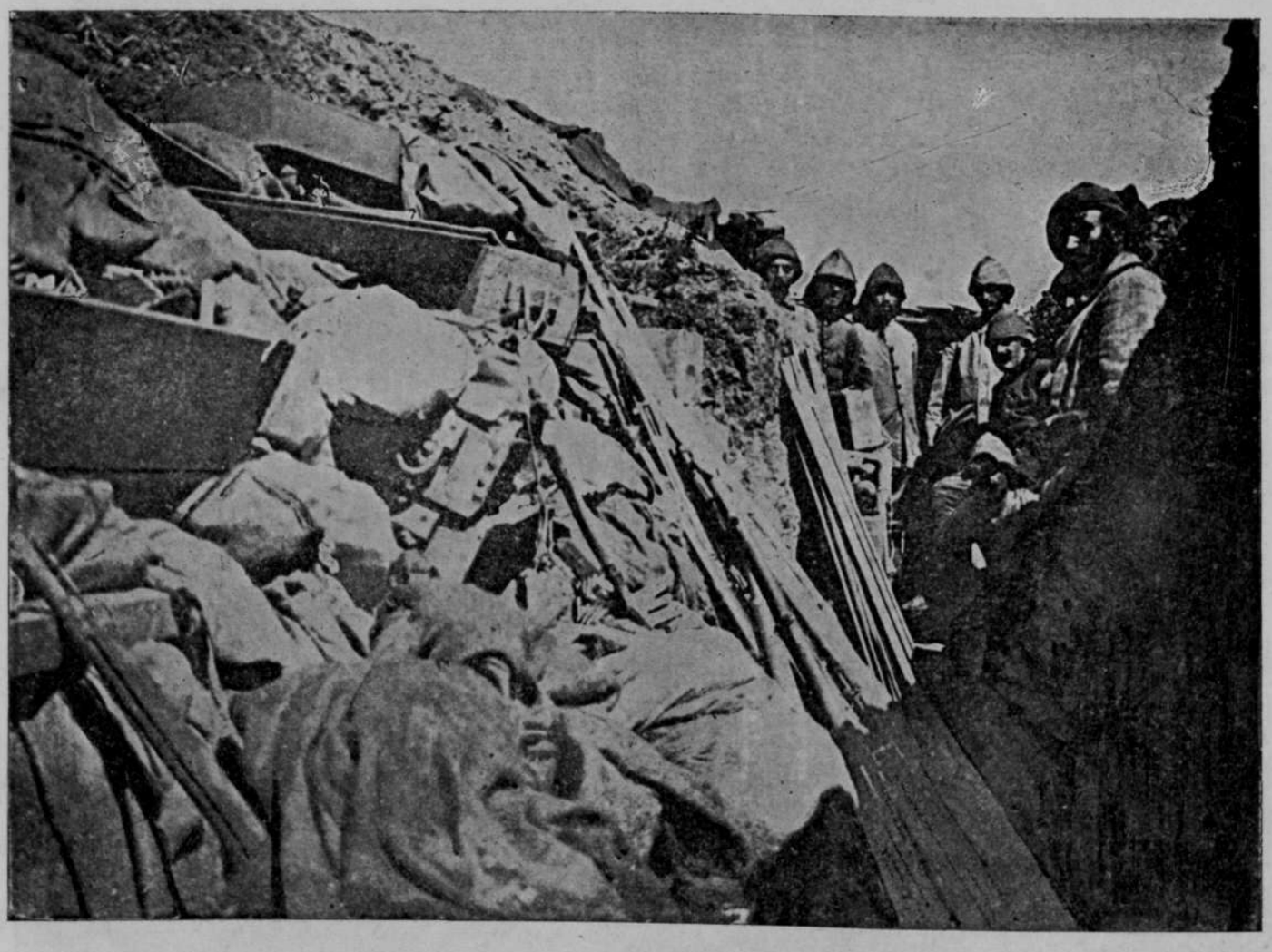

آری برونده امثال ایدیلن دشمن میرنده غنیمت یفتیدی

اول ودهاچوق قوتله یاردیم ایدر، اونك بووضعیت‌جمیعیه دوشمه‌سنه بکه‌آز چوق ممانعت ایده‌بیلیرایدی. فقط انگلیزسیاستی بوخط حرکتی ترویج ایتمز. او، بالقانلرده اسلاونفوذی‌دن لایسیله روس یتشدیرمه‌سی وروسیه النده اوبونجاق بر مرتبه‌نك ازیله‌سنده هیچ بأس کورمز. شیمدیه قدر مرکزی حکومتلرك بالقانلره آقینی بویوك فدا کارلقله منعه چالیشان صربستانه یاردیم ایتمك وبو صورتله بالقانلر اوزرنده مهم بر تأثیر کوسترمك دولایسیله چتاق قلعه واستانبولك ضبطی اکر انگلتره‌جه مطلوب ایسه ذاتاً مدافعه‌ده قالدینی چتاق قلعه‌دن ومصردن بر چوق قوت چکمه‌سی اقتضا ایدردی. بو وظیفه‌یی فرانسه‌یه بوکله‌تدی، اوفرانسه‌یه‌که بوکون آلمان استیلاسی آلتنده بولونان ایلتلرینی قورتارمق ایچون کندی جبهه‌سندن هیچ‌برقوتك ایکنجی درجه‌ده برجبهه‌یه افرازینه حالی مساعد حس ایدلدی. کرك فرانسه وکرك روسیه‌ده انگلیزلره قارشی شکایتلر یوکسلمه‌یه باشلادی. انکلرنك خیانتنه دلیل اولهرق شو پك بسیط حادثانك ذکری کافدر. انگلتره بوکون فرانسه جبهه‌سنده برمقدار قوت بولوندیریبورسه بو، یالکز آلمانلرك (دونکرك)ی الده ایده‌رك (قاله) بوغازینه حاکم اولمه‌لرینه مانع اولمق ایچوندر. یوقسه قطعیاً آلمان استیلاسنده بولونان فرانسه ایالتلرندن آلمانلری چیقارمق مقصدینه معطوف دکلدر. کذا انگلیزلرك اچوق قوت وکمیلریله چاق قلعه‌یه صالدیرملری قطعیاً روسیه‌یه جبخانه یتیشدیرمه‌یی تسهیل وتسریع غیرتکشلکندن تولد ایتمه‌مشدر. بو یالکز تورکیه‌نك بویوك قوتلریله سویشه ومصره تعرضنی منع ایتمك وعین زمانده آق دکزك اوچنجی والکیمتلی مخرجه صاحب اولق دسایسلغندن یلری کلمشدر. بومقصدی ستر

دکلدر ، اساسا بوکیفیتی عقللی فرانسزلر پك اولدن ادراك ایده‌رك بونك علیهنده اپی فریاد ایتدیلر .

انکلتره بوکون یونانستانك نی طرفلغنه پك آچیقجه تعرض ایتدی . بونده حق واردی : چونکه آلتی ملیون یونانلی ایچنده برتك ونیزه‌لوس سلانیکه قوت اخراجنه مساعده ویرمشدی . ینه حق واردی : چونکه بوکون یونانستانه آبلوقه وضع ایتدی ، یونان خلقنی آچلقدن اولدورمکله تهدید ایدیلیور . مقصدی یونانستانی صربستانك امدادینه تشویق دکلدر ، نه اولورسه اولسون اونی حربه قاریشدیرمقدن عبارتدر . ذاتاً صربستان آرتق معاونت ایدیلر برحالده‌در . بوقاردن آقان آلمان وآوستریا قوتلریله چاپیشه‌جق فضله قوت بولسون وکندیسی‌ده سلانیکه باشقه قوت جلب ایتمك مجبوریتندن قورتولسون ، اوقدر . چونکه انکلتره‌نك جلب ایده‌جکی بوقوتلر شمدی مصرده ، سودان مصریده ، عراقده ، جنوبی ایرانده‌در ، انکلتره بوقوتلری باشقه لزومسز جبهه‌یه آییره‌ماز .

بالقانلرده یوزهرلی فریلداقلری چویرپرکن انکلیزلر عراق ، استیلاسنه خادم قوت یتیشدیرمکله مشغولدر . او هیچ دوزه‌نی یوزماز . روسیه و فرانسه الکلر غائب ایدرلر ، بلچیقا و صربستان خریطهٔ عالمدن سیلینیر ، ایتالیا ١ دولر ضایع ایدر . طرابلس تهلکه‌یه دوشر ، بوتون قطعه‌سنی اسلام تهاجمدن و حبش حرصندن محافظه ایچون ایتالیان قوتلرندن استفاده ایتمك ایستیور . صوك کونلرده ایتالیادن دها باشقه یاردیم‌ده بکلیور : تورکلرده سویشی تهدید ومصری استیلا هوسلری هنوز سونمه‌دی . ٹهریتره دولایسیله سویش قانالنده مصر طریقیله طرابلس غربك تهلکه‌یه دوشمه‌سنده ایتالیانك‌ده منفعت و مضرتی مشترکدر . انکلتره آرزو ایدرسه سویشك محافظه‌سی ایچون ایتالیا مطلق قوت ویرمه‌لیدر . بو طلب اسعاف ایدیلمزسه ایتالیانی تهدید حاضردر : معدن کوموری ویریلمز ، پاره اقراض ایدیلمز . . .

انکلتره شبهه‌سز بالقانلرده آلمان قوتیله چاریشدیرمق‌ایچون ایتالیایی ، آرناوودلغك ، آولونیا ودراجك محافظه‌سنده‌کی اهمیتدن بحث ایده‌رك بالقان حربنه ـ وروکلمك ایسته‌یه‌جك وبوکا موفق اولورسه آتیاً آرناوودلقده ایتالیا ویونان منافعی قارشیلتلی کوروکلیه‌رك هر ایکیسنی‌ده دیکر جبهه‌لرده کندی املنده‌استخدام ایده‌جك

فرانسزلر عجبا انکلتره‌یه صورمایورلرمی وصورمایه‌جقلرمی که حرب آتشی یاقان وایلك دفعه فرانسزلری آلمان آغزینه آتان انکلتره کندی مملکتندن ، مستملکه‌لرندن برشی غائب ایتمه‌دیکی حالده بوکون بر چوق قوتلرینی یکیدن مستملکه ایدینمك حرصنه صرف ایدییور ، نه‌دن

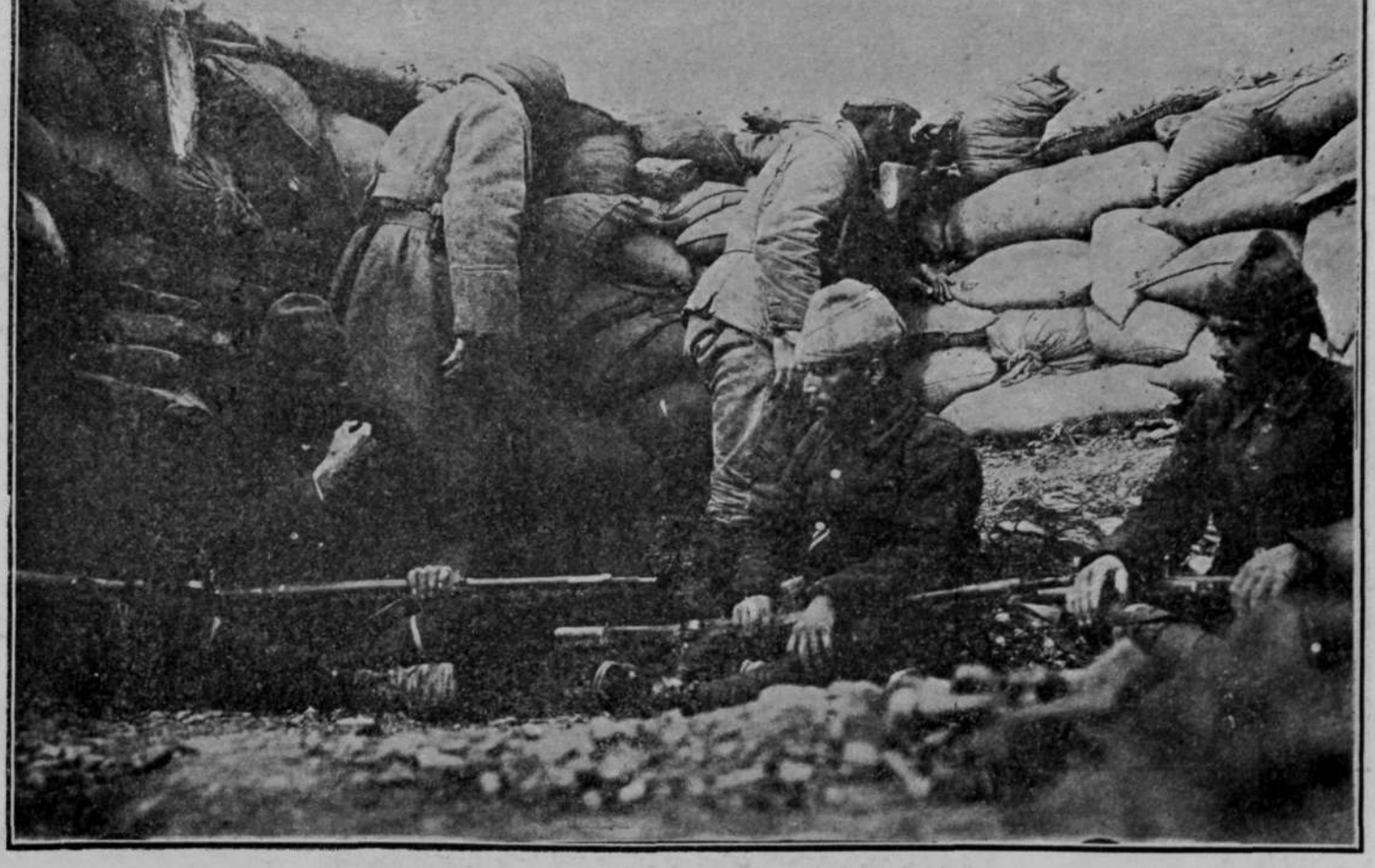

سیر هوائی : آرقاداشلری دشمنی کوزلرکن برده جنك مصاحبه‌سی

بونلره قارشی انکلتره چوبوغنی آتشله‌مك ایچون موافق بر روزکار آرامقدن باشقه برشی دوشونمز .

ایتالیایی‌ده انکلتره‌دکیرمنی اوکوتدی وحربه صوقدی . او ایسته‌دیکه ایتالیا ایله آوستریانك حربه باشلامه‌سی آلمانیا ـ ایتالیا حربنی‌ده نتایج ایتسین و آلمان قوتلری جنوبده‌ده بیرانسین . عین زمانده ینه ایسته‌دیکه مصره توجه‌ایدن مجاهدین سونکوری طرابلسه چویریلسین . بوصورتله هم مصر سنوسی تأثیرندن آزاده قالسین هم‌ده ایتالیانك نفوذی قیریلدینی طرابلس کلمجك برآتیده انکلتره‌یه لقمه اولسون . ایتالیادن یالکز بو منفعتلری بکلمیور . آفریقاده انکلیز صومال باشقه جبهه‌لرده چالیشان بو انکلیز قوتلری فرانسه جبهه‌سنده طو . پلانه‌رق آلمانلری فرانسه طوپراغندن جیقارمه‌یه چالیشدیرلیور ؟! . . .

خایر ، بو حرب عمومی ، انکلتره منفعتی تطمین اولونجه‌یه قدر ویاخود انکلتره ، یکی مستملکه‌لر تدارکنده عظیم مشکلاته معروض قالنجه‌یه قدر دوام ایده‌جك . . . فرانسزلر ، روسلر ، ایتالیانلر بو آچیی دها بدایتده طرفینك موافقی اولمقسزین صلح منفرد عقد ایدلیه‌جکی عهد نامه‌سنی امضا ایدرکن ادراك ایتملیلردی . بوکون انکلتره ایی بیلیورکه کندیسی نه زمان صلح آرزو ایتسه دیکر بیچاره ائتلاف قوتلری همان بوآرزویه پارمق باصه‌جقلردر !

آغا اوغلی احمد

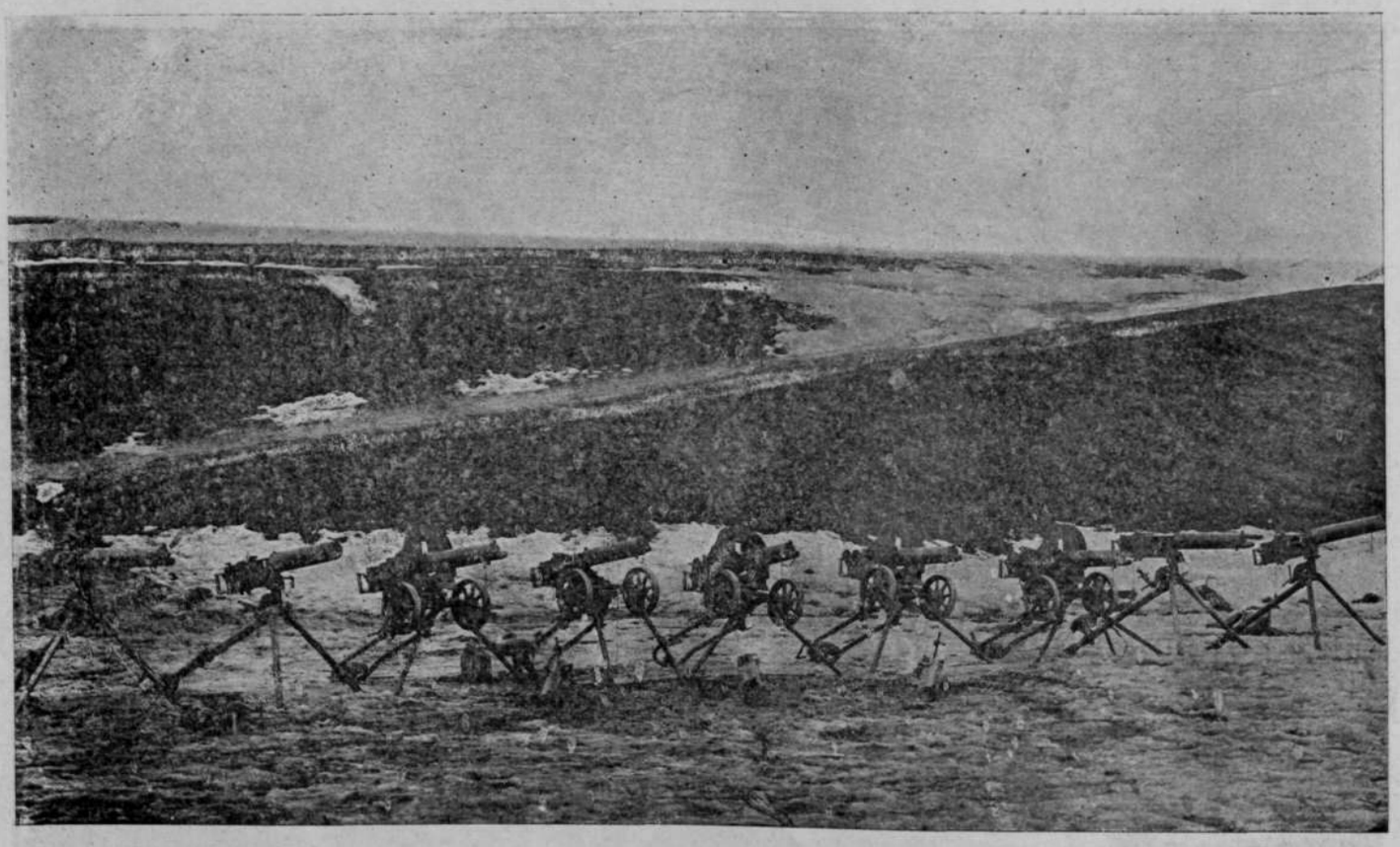

قافقاس حرب جبهه‌سنده : روسلردن ضبط ایتدیکمز میترالیوزلردن بر قاچی

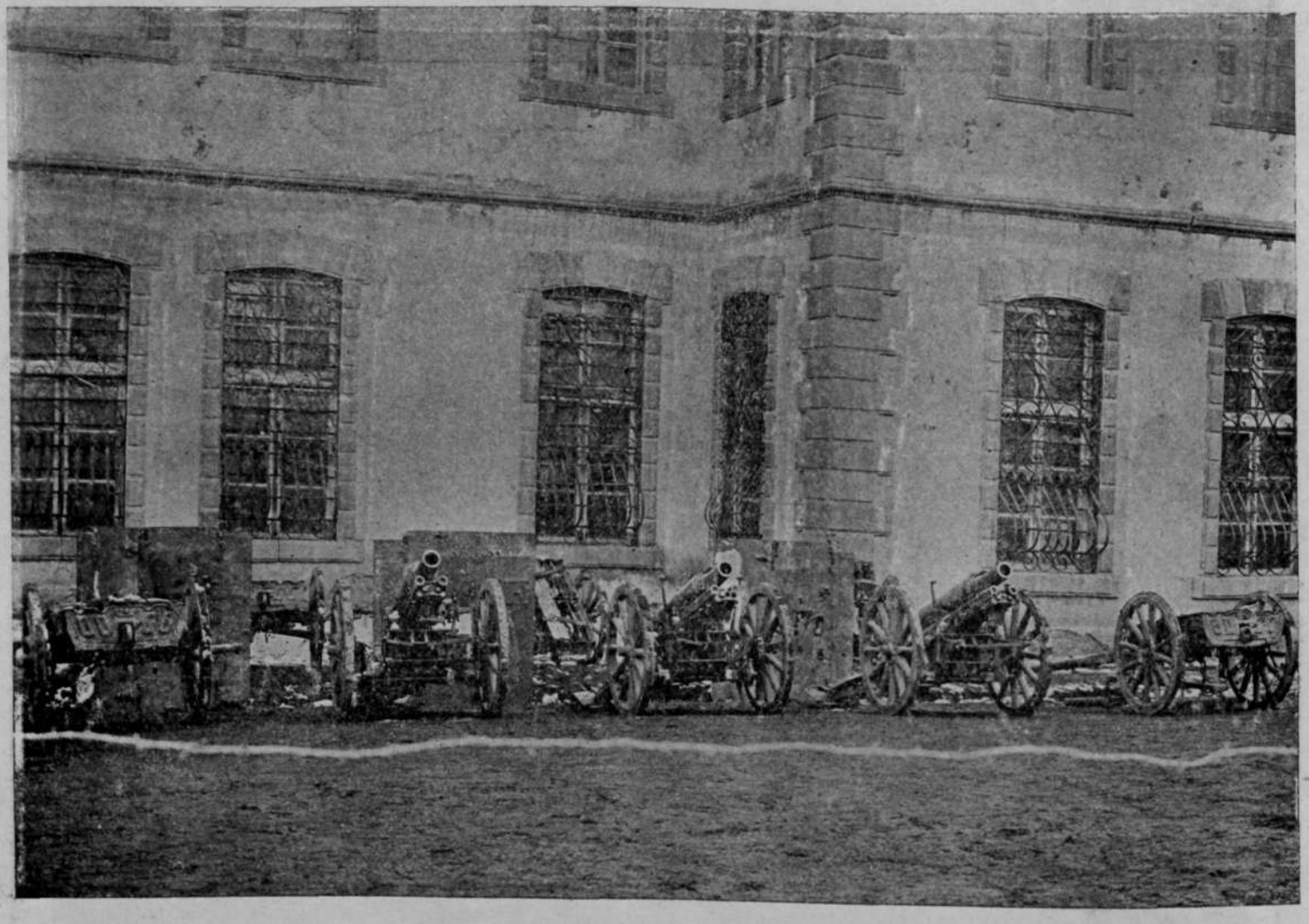

عراق حرب جبهه‌سنده : انکلیزلردن ضبط ایتدیکمز طوپلردن بر قاچی

دردنجی اردو قوماندانی جمال پاشا بیک‌المجده ارکان حربیه رئیسیله برلکده عسکرلرینی تفتیشه ایدرکن

اوچنجی اردو قوماندانی محمود کامل پاشانك معیتیله تفتیشه حرکتی: (حسن قلمه‌ده)

ملی آژانسدن

(صاغدن برنجی محمود کامل پاشادر)

دردنجى اردو قطعه‌لرندن برى يورويشه حاضرلانيركن

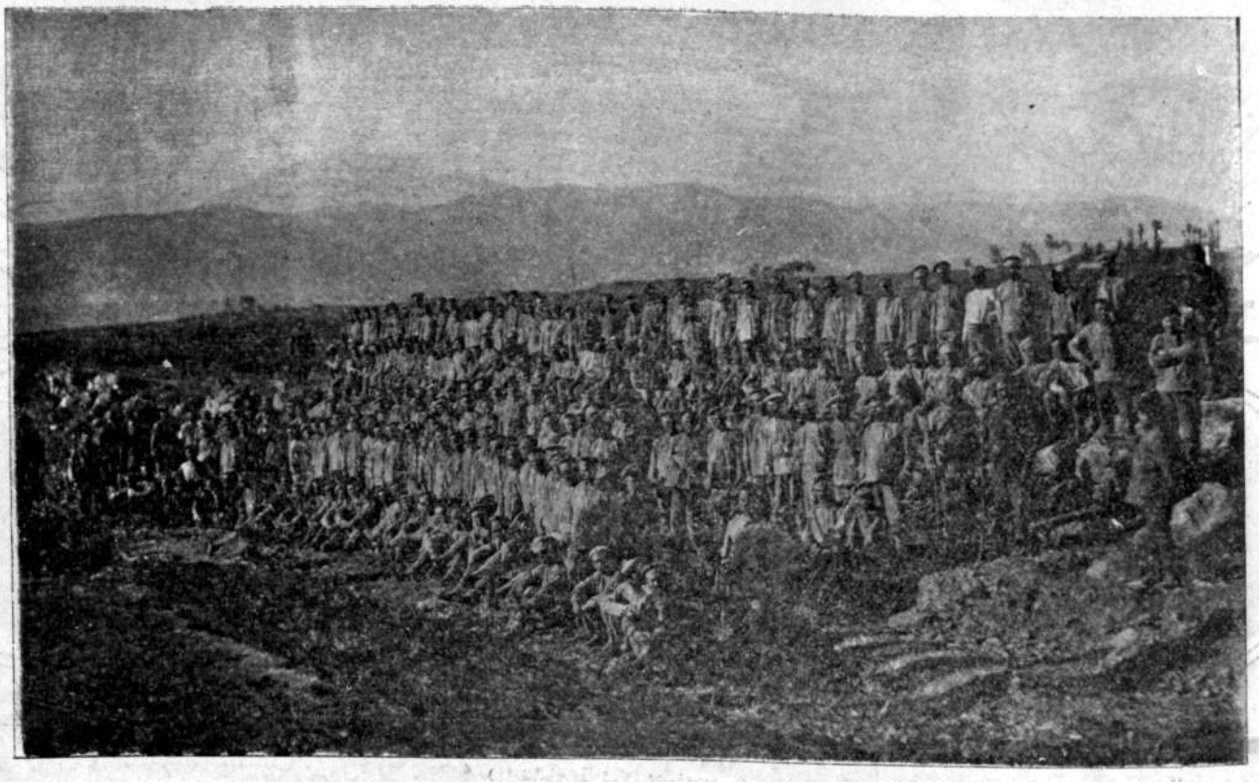

قافقاس حرب جبهه‌سنده صاغ جناحده آلمان روس اسيرلرندن برقسم

(ایضاحاتی قارشوکی صحیفه‌ده‌در)

١ — يكرمنجى آلاى قوماندانى اسكدارلى بكر اوغلى قائممقام محمد خالد بك [١٢٨٩] . شهادت تاريخى: ٢٧ تموز ٣٣١.

٢ — آغير اوبوس طابورى قوماندانى قلعهٔ سلطانيه‌لى اسماعيل اوغلى ملازم اول حسن خلوصى افندى [٣٠١] . شهادت تاريخى : ٥ مارت ٣٣١ . طاقم ضابطى موصوف افندى ايله برلكده فوق العاده فداكارلق وشجاعت كوسترمش اولديغندن قوماندا ايتديكى بطريه‌يه « حسن موصوف بطريه‌سى » نامى ويرلمشدر كوموش لياقت مداليه‌سيله‌ده تلطيف ايدلمش ايدى . وقوع شهادتنه مبنى مذكور مداليه برات عاليسيله برابر عائلەسنه اهدا اولنمشدر .

٣ — آغير اوبوس ط ١ ك ١ ملازم ثانيسى طرابلس غربلى محمد موصوف افندى [٣٠٩] . شهادت تاريخى: ٥ مارت ٣٣١. مذكور تاريخده فداكارانه ايفاى وظيفه ايتمكده ايكن بطريه قوماندانى حسن خلوصى افندى ايله برلكده احراز رتبهٔ شهادت ايلمشدر .

٤ — اردو ٢ فرقه ٤ ى ١٢٤ ط ١ قوماندانى درسعادتلى مصطفى فهمى پاشا اوغلى محمد ضيا افندى . شهادتى : ؟ تموز ٣٣١ .

٥ — ادرنه قلعه استحكام طابورى يوز باشيسى يوسف كنعان افندى. شهادت تاريخى: ؟ حزيران ٣٠١ .

٦ — ى ١ ك ١٢ يوز باشيسى لوفچه‌لى شوقى اوغلى يوسف ضيا افندى . شهادت تاريخى: ؟ مايس ٣٣١ .

٧ — ى ٤٤ ط ١ ك ٣ ملازم اولى حسن پاشا اوغلى حسين نعيم افندى . شهادت تاريخى : ١٦/١٨ نيسان ٣٣١ .

٨ — قول اوردوى ١٢ ى ١٠٥ ط ٢ ك ٥ يوز باشيسى سليمانيه‌لى عثمان بك . شهادت تاريخى : ١ تموز ٣٣١ [ملى آژانسدن] .

٩ — نظاميه آلاى ٣٦ ك ١١ ملازم اولى حسين افندى . شهادت تاريخى : ٢٢ مايس ٣٣١ .

١٠ — قول اوردوى ٣ سوارى ى ١٥ ك ٢ ملازم اولى آماسيه‌لى عبدالله اوغلى خالد افندى . شهادت تاريخى : ١٧ مايس ٣٣١. دردنجى بلوكدن ملازم سعردلى على رضا افندى ايله برابر معيتلرنده كى ياياسوارىلرله مؤخراً كلن پياده طابورندن عبارت قطعه‌يه اجرا ايتديردكلرى هجوم اثناسنده سبق ايدن دليرانه حماستارى نتيجه‌سنده دشمنك ضبط ايتمش اولديغى برتپه استرداد ايدلمش ومذكور تپه اليوم كندى ناملريله ياد ايدلمكده بولنمشدر .

١١ — ى ٣٦ ط ٣ ك ٩ احتياط ملازم ثانيسى مغنيسالى عارف اوغلى على رضا افندى. شهادت تاريخى: ٢٢ مايس ٣٣١ .

١٢ — ى ١١ ط ١ ك ٣ ملازم ثانيسى منير پاشا اوغلى على خلدون افندى . شهادت تاريخى : ٢٢ حزيران ٣٣١ .

١٣ — ى ١٢ ط ١ ك ٤ ملازم ثانيسى مصلح الدين اوغلى حسن كمال الدين افندى . شهادت تاريخى : ٣٠ حزيران ٣٣١ .

١٤ — نمونه استحكام ملازم ثانيسى ايوبلى رجائى افندى. ؟ مايس ٣٣١ تاريخنده دشمن سپرلرى اوكنده شهيد اولمشدر.

١٥ — قول اوردوى ٥ ى ٧٥ ط ٢ ك ٢ ملازم ثانيسى مصطفى نوح اوغلى محمود شكرى افندى. شهادت تاريخى: ٥ كانون ثانى ٣٣٠.

تورك برلكنك بويوك قربانلرى : برى قافقاس حرب جبهه‌سنده تولون برى محاربه كيده‌مك يانده انتحار ايده‌ده ايكى قارده‌سى .

محمد صابر تاج الدين — محمد كراى تاج الدين

بويوك قربانلر

تركستانك سمرقند شهرندن ومعتبر تاجرلرندن اولوب برمدتدنبرى اسانبولده بولونان محمد كراى تاج الدين افندى كچن تشرين ثانينك طقوزنجى پازار ايرتسى آقشامى ، محاربه‌يه كيده‌مكدن متولد برتأثرله انتحار ايتمشدر . بلچيقه‌دن برنجى درجه‌ده دوقتور دبلوماسيله نشئت ايدن كوچوك رقاده‌ثى صابر تاج الدين افندى كوكلى اولەرق قافقاس دار الحربه كيتمش وكچن قيش اورادە تيفوسدن وفات ايتمشدى .

محمد كراى افندى : منورو حميدلى برذاتدى : تجارتندن حاصل اولان سنوى بش آلتى بيك روبله (٦٥٠ ـ ٧٥٠ عثمانلى ليراسى) قازانجينك هر قسم اعظمنى مكتبلره ، مدرسه‌لره ، جمعيت خيريه‌لره ، كرك روسيه‌ده وكرك تركيه‌و آوروپاده تحصيلده بولونان فقير تورك طلبه‌لرينه صرف ايتمكده ايدى استانبولده بولوندينى زمان ذكى و پاليشقان كوردىكى همشهرى طلبه‌لره پك چوق اردمده بولوندى.

مرحومك سمرقندده رحيم تاج الدين افندى اسمنده برادرى دها وار در كه روسيه تورك مطبوعاتنده شعرلرى وعالمانه مقاله‌لريله شايان حرمت برموقع قازانمشدر. رحيم افندينك « طورغان توران » يعنى « محرر پريشان اولمش تورن » نمنده مهم بر اثرى ده وار در . مملكتى ، راحتى ، ثروت وسعادتى ترك ايله تورك برلكى ايچون حياتلرينى فدا ايدن بو ايكى قربان قارداشه فاتحه‌لر اتحاف ايده‌رز.

حق پاشانك وفاتی اوزرینه باش قوماندانلق وکالت جلیله‌سندن اردوقوماندانلقلرینه یازیلان تعمیمك صورتی

اوچنجی اردو قوماندانی حافظ حق پاشا موقع حربده ، وظیفه‌سی باشنده خسته‌لانارق وفات ایتدی. فرط ذکا ودرایتی ، شجاعت وفداکاریسی، وطننه محبتی هرو‌سیله‌ایله اثبات ایتمش ، نزاکت وتواضعیله ، مزایای اخلاقیه‌سیله کندیسنی هرکسه سودیرمش اولان حافظ حق پاشانك وفاتیله عثمانلی اردوسی جداً مهم برضیاع قارشیسنده بولونیور .

مشارالیه وطننه‌دهاپك عالی خدمتلر ایفا ایده‌جك برچاغده، حیاتنك‌كجوال بردوره‌سنده افول ناکهانی وابدیسیله پك‌متأثر بولونیورم . کندیسنك فطرت ممتازه‌سنی ، اقتدار وشجاعتنی کوروب ایشیتمش ، نه مستثنا برجوهر فطانت ودها اولدیغنی ادراك ایله‌مش اولان هرعثمانلی ضابطنك‌ده بوکزیده قوماندانك ارتحالندن متولد تأثراتمه پك صمیمی برصورتده اشتراك ایده‌جکندن امینم .

تاریخ عسکریمز مناقب عسکریه وطنپرورانه‌سنی اخلافه نقل ایده‌جکی اعاظم اصحاب سیف آراسنده هیچ شبهه‌سز حافظ حق پاشایه‌ده برموقع تعظیم واحترام تخصیص ایده‌جك وبو شهید محترمك خاطرهٔ مبجله‌سی عثمانلی اردوسنده ابدیاً تقدیر وستایشلرله یاد اولوناجقدر . وطنی اوغورنده فدای جان ایده‌رك سلاح آرقداشلرینه مؤثر برنمونهٔ امتثال اظهار ایده‌ن مشارالیهك روح معززینه قارشی مدیون بولوندیغمز حرمت وتعظیمی کوسترمك ایچون بالجمله قطعات ومواقع عسکریه‌ده سورهٔ (یس) شریف تلاوت اولونارق مثوباتنك روح مشارالیه اهدا واتحاف ورحمت وغفران الهینك استجلاب اولونماسنی توصیه ایده‌رم .

باش قوماندان وکیلی
انور

حق‌پاشا مرحومك « بوزغونه » نامنده‌کی کتابنده فریادلرندن بر قاچ نمونه

کوزل روم‌ایلینك آجی، آتشلی خاطره‌لری بکاقونیه، ارضروم، بغداد، مکه ایچون یاوروسی چالینان برقارتال‌شفقتی وخیرچینلغی ویریور .

آلتون‌مهتابلر، کموش‌چاغلیانلر، زمرد اورمانلر ، کوزل کوللر ، جیچکلر ، شاقیردایان بلبللر ، جیویلدایان‌قوشلر بکاهپ عثمانلیلغك سوکیلی روم ایلیسنی آجی آجی دوشوندریور . آرتق بنم ایچون شفقلر قان ، شبنملر کوز یاشی ، طاوول سسی ایکاتی ، موسیقی فریاددر. آرتق بنم ایچون حیاتك یکانه املی، بریجك غایه‌سی اردونك ناموسنه‌سوریلن قره‌لکه‌یی سیلمك وایکه‌ین اسیرقرده‌شلریمك برکون امدادینه یتشمکدر .

بو قدر المللردن، بوقدر قاره کونلردن صکره بنی یشادان ، بو قدر لکه‌لی بوزغونلقلردن صکره بو اونیفورمه ایله ملتك قارشیسنه چیقمق جرئتی ویرن؛ ایچی یاقان بوبویوك املك انتقام آتشی وملتله اردونك کنجلکنده کوردیکم امید استقبال نوری در .»

«حربده بوزغونلق خسته‌لغنی تداوی ایچون هرشیدن اول ملتك بلنی دوغرلتملی در . آنا قوجاغنده ، دمیر وجودلی ، چلیك ـ یکیرلی اولادلر یتشدیر مکه چالیشملی در . بوزوق قانلی بوزوق‌سیکیرلی آتالراوردوبوزغونلغنك ایلك تخمنی حاضرلارلر . »

« مظفریتك الك برنجی شرطی فداکارلقدر . فداکارلق، وطن محبتندن،الله قورقوسندن، ایمان قوتندن دوغار. اللهنی بیلمه‌ین ، وطنندن دکل ، کوینك حدودندن غافل بولونان ، دینی ، ایمانی آنجق بابا‌ـن میراث قالمش برکوـ لکه‌دن عبارت‌قلان انسانلرایچون بوکونکی حربلرده بوزغونلق مطلقدر . »

« ضابط ملتك طاپدینی عالی مفکوره‌یه هرکسدن زیاده قوتلی بر ایمان ایله صارلمش اولملیدرکه الله کچه‌جك چوروك قلبلره عزم و متانت نفخ ایده‌بیلسین . »

هجوم

کون اقفده کورونمجه بر بورونك طونج سسی ؛
طونمش سکوت آراسنده، اوزون‌اوزون جینلای .
بوتون طابور الله دیوب سپرلردن فیرلادی :
آلنلری بکلیوردی ظفرك بوسه‌سنی ...

قارشیلاشدی کوکسلرك تیزغین ، حریص نفسی ..
سونکولرك سیوری ارجی کوکسلرده پارلادی ..
سنه‌لرك توجنی تورك ، روس باغرینه صاپلادی ،
بینلری پارچالادی تورکك دیجك ضربه‌سی ...

اوغولنولر دیندی ؛ جلیك شاقیرتیلر کسیلدی .
قان دالغالی بایراغمز یوکسکلره دیکیلدی .
تورکك آتش صولتی روس غروری أربتدی .

آرتق اوزاق افقلره کومولیور بوزغونلر ...
بوزلی، أزیك قار اوستنده قاندن کوللروار شیمدی.
دیدیکیور لاشه‌لری براق کوزلی قوزغونلر...

۲۶ تشرین اول ، ۱۳۳۱ وداد نديم

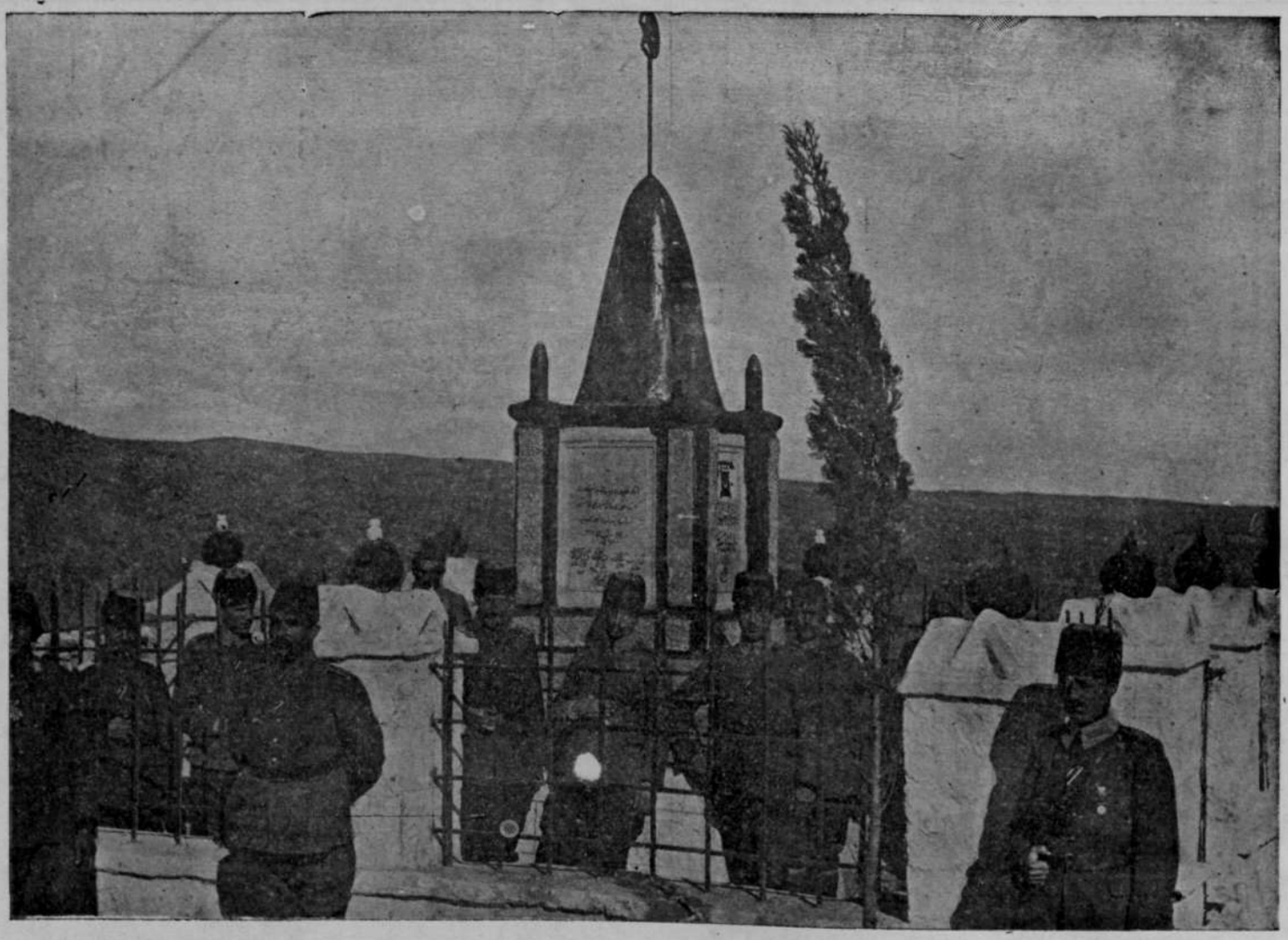

مابعدوس هوارنده مالتپه‌ده دشمنك طیاره بومباسیله ایسه باشنده شهید اولان اوچنجی تلغراف بلوکی افرادندن درت نفر نامنه یاپیلان آبده

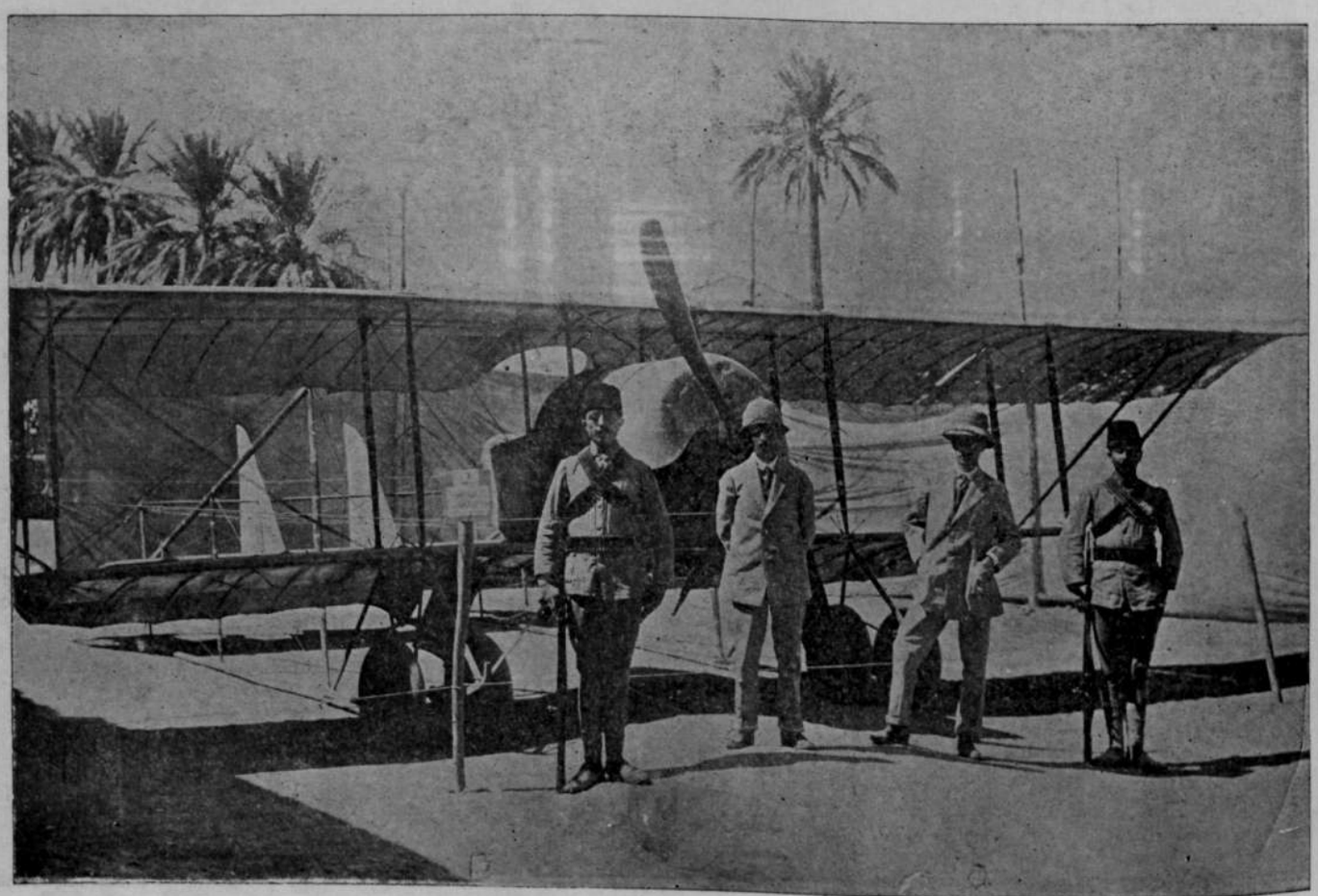

عراق حرب جبهه‌سنده دوشورولن انگلیز طیاره‌سیله اسیر ایدیلن بینجیلری: قول آغاسی آنکه وملازم نورلور

بحر احمرده انگلیزلرك اسیر ایتدکدن صوکرا یارالایوب ساحله آتدقلری قوطره رئیسی بر اختیارك طوپراغمزده یاره‌سی صاریلیرکن

چناق قلعه‌ده باطیردیغمز (سافیر) تحت البحریندك مهندسی اولوب ضابطلریمزدن بریسنك دکزه آتلادیغی حالده قورتارامادیغی مهندس (یونه)نك اسیر قدماشلری وپاپاس حضوریله جنازه مراسمی ...

دشمنلر بحرله ارامزده مدنیت مقایسه‌سی